

پایه نهم

درس پنجم

دبیر: رحیم البوعلی

پراکندگی زیست بومهای جهان

کدام گیاهان و جانوران می توانند زندگی کنند؟

در هر یک از این نواحی،

زیست بوم (بیوم)

یک ناحیه وسیع جغرافیایی است که در آن، انواع خاصی از گیاهان و جانوران زندگی می کنند
نکته مهم هر زیست بوم از چند بو سازگان (اکوسیستم) تشکیل شده است.

عوامل موثر بر تنوع زیست بوم ها

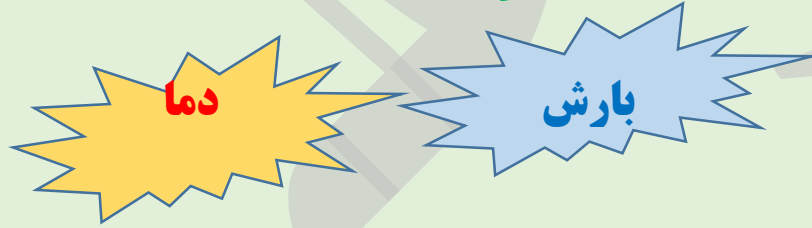
۱- آب و هوا (مهمترین عامل تنوع زیست بوم ها)

۲- شکل ناهمواریها

۳- میزان ارتفاع زمین

۴- جنس خاک

مهم ترین عناصر آب و هوایی موثر بر پوشش گیاهی

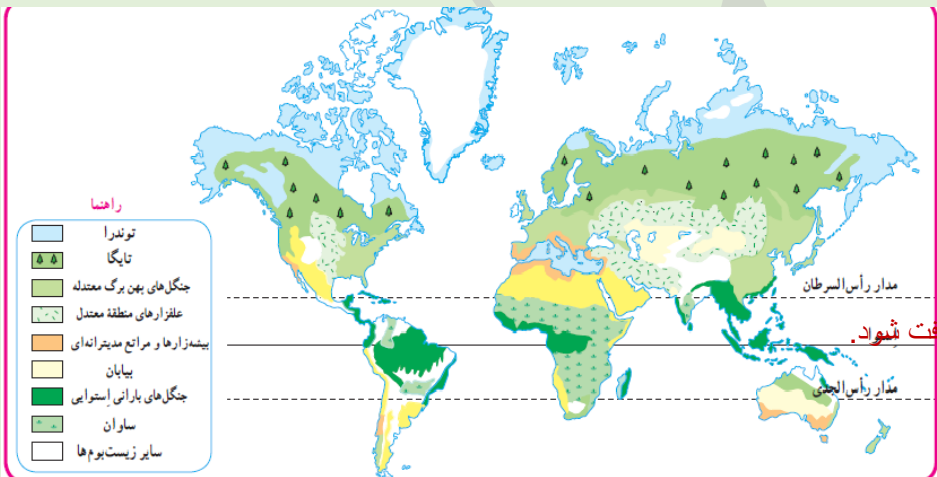
علاوه بر میزان دما و بارش، عوامل طول مدت فصل خشک و تبخیر نیز بر پوشش گیاهی موثر هستند.

زیست بوم های جهان

هشت زیست بوم سطح زمین

یک زیست بوم ممکن است بخش وسیعی از

یک قاره را دربرگیرد و یا ویژگی های آن در چند قاره یافت شود.

توندرای

❖ ناحیه ای در نزدیکی قطب شمال

و حاشیه ی اقیانوس منجمد شمالی است

❖ زمستان های طولانی - تابستانها کوتاه

❖ زمین های توندرا پوشیده از یخ و برف

❖ گیاهانی چون خزه و گلسنگ

❖ جانور توندرا، خرس قطبی-روباه قطبی

❖ زیر خاک، باتلاق های کم عمق بعلت ذوب برف ها

روباه قطبی

خزه و گلسنگ

خرس قطبی در حال پریدن

اسکیورها و گوزن شمالی

گل های تایگا، زمستان

عقاب کاکل سفید، آلاسکا

تایگا

❖ گسترده ترین زیست بوم

❖ جنوب توندرا

❖ میانگین بارش: بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی متر

❖ جنگل های مخروطیان سوزنی برگ مانند کاج و سرو

❖ تمام جنگل های کشور کانادا از نوع تایگاست.

گرگ خاکستری

سمور دریایی، کانادا

حمل الوار، کانادا

جنگل های بارانی استوایی

✓ این زیست بوم در مجاورت خط استوا قرار دارد

✓ هوا همیشه گرم، رطوبت حدود ۸۰ درصد و میزان بارندگی سالیانه ۲۵۰۰ میلیمتر

✓ ارتفاع درختان بلند گاه به ۲۵ تا ۳۵ متر می رسند

✓ بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد

✓ درختان شا هپسند (مانگرو)، نارگیل، قهوه‌ی سودانی، هویا و بامبو

بامبو

جنگل های انبوه استوایی و خزندگان

توکا

بابون، یک نوع میمون

نخل روغنی، مالزی

ساوان

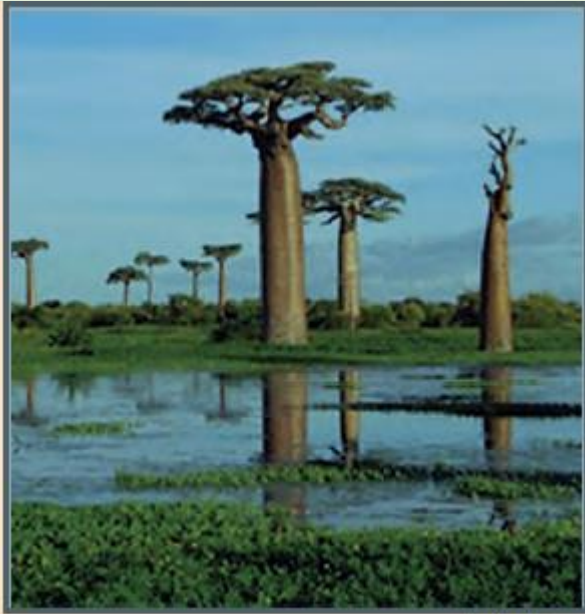
منطقه‌ی علفزارها با درختان تک و منفرد

بیشترین وسعت ساوان در قاره‌ی آفریقا است.

آب و هوای ساوان در تمام طول سال، گرم است

و در آن، دو فصل خشک و مرطوب وجود دارد.

درختان بائوباب از گونه های گیاهی مشهور ساوان هستند

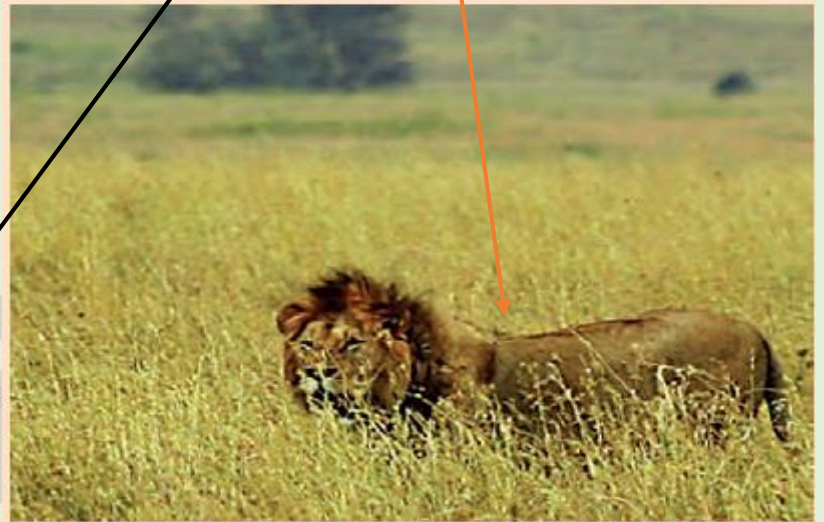
درختان بائوباب

علف خواران تنومند چون **گورخر**، **فیل**، **زرافه** و **کرگدن**

گوشت خواران درنده، چون **شیر**

گورخر و فیل در علفزارهای ساوان

شیر ساوان

سرزمین های خشکی که میزان بارندگی سالیانه آنها کمتر از ۵۰ میلیمتر باشد،

❖ بیابانهای گرم و خشک

مجاورت مدار رأس السرطان و رأس الجدی مانند: صحرا در آفریقا، ربع الخالی در عربستان - لوت در ایران

❖ بیابانهای سرد مانند: بیابان گبی

بیابانها از نظر پوشش گیاهی فقیرند و فقط درختان یا بوته های خاردار، که در مقابل

خشکی هوا و تبخیر مقاوم اند زندگی می کنند.

حیواناتی چون : شتر - روباه - مارمولک - خارپشت گو بلند

لاک پشت صحرائی، جنوب کالیفرنیا

خارپشت گوش بلند

مارمولک خاردار استرالیایی

روباه صحرای بزرگ آفریقا (Sahara)

حمل و نقل با شتر، بیابان